

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART KUUSALU VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	KUUSALU VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	Andres Põdra
TOIMETAJAD	Tarmo Tuisk, Jaana Merisaar, Niina Dulova
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusala teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

- vananenud taristu uuendamine (mahutid jne)
- sorteerimise juurutamine
- jäätmete vähendamine ja uuesti kasutusele võtmine

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Enim prioriteetsed teemad:

- jäätmemajanduse edendamine

Vähem prioriteetsed teemad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajandusalane teavitustegevus
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

Enim prioriteetsed ärimudelid ja -koostöö teemad:

- nutikates äri- ja koostööprojektides osalemine
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

Vähem prioriteetsed ärimudelid ja -koostöö teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Kompostime.
- Pakendikogumine ja selle võrk.
- Jäätmejaama olemasolu.
- Koostöö Loxsa linnaga jäätmejaama teenuse osutamiseks valla elanikele.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

KOV-ide koostööprojektid-praktikad:

- avalike jäätmekogumiskohtade ühine kaasajastamine
- ühised jäätmekavad
- jäätmetaristu, sh jäätmejaamade ühine majandamine
- jäätmejaamades üksteise jäätmete käitlemine
- keskkonnahoidlike riigihangete korraldamine ja edendamine
- Rohelise Kontori taseme saavutamine KOV-i asutustes

ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITEGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Peamine ringmajanduse äri- ja koostöömudelitega seotud piirkond Kuusalu valla jaoks Harju maakond koos Tallinna linnaga. Teised koostöösuhted on naaberomavalitsuste ja partneromavalitsuste vahel.

Prioriteetsed KOV-ide ärimudelitega seotud koostööprojektid-praktikad:

- ringmajanduse valdkonnas ühine teavitamine ja kaasamine: keskkonnanädala või -kuu üritused jm
- ettevõtluse kaardistamine ringmajanduse edendamise perspektiivist
- jäätmejaamade juurde ringmajanduslike lahenduste loomine sh korduskasutuspunktid, kompostimisalad, parandustöökojad jm
- maavarade küsimused
- energia- ja kliimakavade ühine koostamine
- biojätmete väärimine

Vähem prioriteetsed KOV-ide ärimudelitega seotud koostööprojektid-praktikad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
 - tööstussümbioos
 - bioenergia ressursside ja kasutuspotentsiaali kaardistamine
 - tegevuskava kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamiseks
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
 - olusringi hindamise rakendus ettevõtetele
 - praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
 - tööstussümbioosi edendamine
 - ringmajandusürituste (temaatilised seminarid, laadad jm) korraldamine
 - maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
 - ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused
 - koostöö lähivaldadega: ühine jäätmekava, energia- ja kliimakava, ringmajanduse kompetentsikeskus vms
 - maakondlikud koolitused, eksperdid
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine
 - ringmajanduse kompetentsikeskus (riiklik/piirkondlik/KOV-i piires)
 - ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede
 - KOV või omavalitsusliidu algatatud detailplaneeringud ja projektid spetsiifiliselt ringmajanduslike äripindade loomiseks ja edendamiseks

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ühiskogumismahutite süsteemi loomine.	Vallavalitsus	2023-2028
Kompostrite soetamine aia- ja haljastujäätmete kompostimiseks või köögi- ja sööklajäätmete kompostimiseks.	vallavalitsus	2023-2028
Lehe, asbesti, ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine.	vallavalitsus	2023-2028

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	ELLUVIIMISE AEG
Elektroonikajäätmete, sh patareide, hõõglampide ning akude tasuta vastuvõtt jäätmejaamas ning kauplustes	2024-2028
Nutikates ühistes arendusprojektides osalemine	2024-2028

Uuringud või analüüsid, mida on ringmajanduse valdkonnas vaja läbi viia:

TEGEVUS	ELLUVIIMISE AEG
Analüüs biojäätmete käitluskoha ja ringlussevõtu alternatiivide kohta	2024
Ringmajanduse ja jäätmevaldkonna inforuumi rajamine ja ajakohastamine	2023-2028
Andmete kogumine ning töötlemine ühiste analüüside koostamiseks	2023-2028

IV KOOSTÖÖ

Peamine ringmajandusliku koostööpiirkond on Kuusalu valla jaoks Harjumaa koos Tallinna linnaga. Vastavalt vajadusele toimub koostöö kahe või enama naaberomavalitsuse vahel sh ühised jäätmekavad ning energia- ja kliimakavad. Olulisteks koostöökohtadeks on jäätmetaristu - sh jäätmejaamade - ühine majandamine, maavarade küsimused, biojätmete väärimine jpm.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- On vaja rohkem universaalseid ja painduvaid toetusmeetmeid.
- Keskkonnalubade väljastamine on liiga pealiskaudne ja ei teostata piisavalt järelevalvet.
- Kohaliku omavalitsuse nõusoleku puudumine keskkonnalubade väljastamisel.

ETTEPANEKUD PUUDUVATE VÕI MUUTMIST VAJAVATE ÕIGUSAKTIDE OSAS

- Jäätmeseadus.
- Keskkonnaseadustiku üldosa seadus.
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele ländile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Puudulik

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele ländile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri? Uuendati 2023

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Eeskujulik - on nõutud, et vähemalt 50% jäätmeveo raames kogutud jäätmetest on võetud ringlusse.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Baastase - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171).

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme, paber- ja biojätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Baastase - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 24 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Puudulik

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Baastase - Omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Edasijõudnu - omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Edasijõudnu - levitatakse jäätmemajanduse alaseid teavitusmaterjale kõigile jäätmevaldajatele.